

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU E C O N O M U

Licențiat în drept din Paris, Procuror-General la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România 40 lei
 6 luni 20 „
 3 luni 10 „
 Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
 sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

Redacția & Administrația

București, CALEA RAHOVEI—5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON № 16/98

S U M A R

Legea consolidărilor și Drepturile proprietarilor de terenuri petrolifere, de d-l Andrei Rădulescu;

JURISPRUDENȚA:

Curtea de Casație secția I: Zisu Mihalcea cu Bernard Heinic;

idem s. II: N. N. Sascău și C. Țintulescu cu D-r N. Vassian;

Trib. Ilfov s. III: M. Vidrașcu, Colonel Al. Ștefănescu ș. a. cu Ad-ția Eforiei Crețulescu.

LEGEA CONSOLIDĂRILOR

și

Drepturile proprietarilor de terenuri petrolifere

Legea pentru regularizarea și consolidarea drepturilor de a exploata petroleul și ozocherita pe proprietățile particulare a fost făcută cu scopul de a asigura dezvoltarea industriei petroleului prin garantarea intereselor exploatatorilor față de starea de nesiguranță a proprietății particulare și, în special, a proprietății țărănești. În vederea acesteia s'a înscris în lege termene scurte, procedură specială, teorii noi, numai și numai să oferim capitaliștilor toată siguranța. Dacă s'a reușit sau nu, e altă chestiune; părerea generală, însă, este că nu s'a reușit decât într-o slabă măsură.

În schimb, prin dispozițiunile luate pentru protejarea concesionarilor, au fost atinse drepturile unora cari meritau cel puțin tot atâta îngrijire, drepturile proprietarilor de terenuri petrolifere.

În genere, concesiuni în condițiuni strălucite n'au făcut nu numai țărani, dar nici proprietarii mari. Beneficiile frumoase sunt rezervate aproape numai concesionarilor. Sunt rarități cazurile când un proprietar a beneficiat așa cum era drept de avuția pământului său. Neexperiența în acest nou soi de afaceri, graba, nepriceperea în subtilități juridice, la încheierea contractelor, i-a făcut să piarză mult din ceea ce li se cuvenea.

S'au găsit—e adevărat—și mulți țărani care au concedat de mai multe ori terenurile lor, dar contra acestora e un remediu care ar da bune rezultate dacă ar fi întrebuițat mai des. Să lăsăm, însă, toate acestea acum și să vedem cari sunt situațiile în cari se poate afla un proprietar față de legea de consolidare, și intrucât această lege îi apără drepturile lui.

O chestiune este: un proprietar—fie adevăratul proprietar, fie cel aparent—poate să consolideze dreptul său de a exploata petroleul pe terenurile sale? În titlul legii vorbindu-se de consolidarea drepturilor de a exploata petroleul pe proprietățile particulare și cum aceste drepturi le are în primul rând proprietarul, ar urma că legea admite și consolidarea drepturilor acestuia. Art. 1 din lege vorbește, însă, de dreptul concesionarului, iar art. 3 prevede dispozițiuni numai pentru „cel ce va voi să consolideze dreptul său de concesiune”; de altfel și din toată legea rezultă că legiuitorul n'a avut în vedere decât pe concesionar, iar nu pe proprietar.

Dar ce nevoie are cineva să consolideze dreptul său de a exploata pe propriile sale terenuri? Dacă ar voi să exploateze singur, n'are nici o garanție ca nu va fi turburat de un terțiu, n'are siguranța pe care o are concesionarul în urma consolidării; el se găsește în aceeași stare în care se găseau concesionarii înainte de a se vota legea consolidărilor; orice individ, pretextând un drept oarecare, va veni să l turbure periclitându-i astfel capitalul băgat în exploatare. Prin urmare, un strein, concesionarul, are asigurat capitalul său, proprietarul nu; rezultatul nu poate fi decât că exploatarea sunt rezervate altora decât proprietarului de terenuri.

Un proprietar poate să dobândească consolidarea dreptului de exploatare, dar pe cale indirectă. Concedează dreptul său unui prieten; acesta cere consolidarea care se face în numele său și apoi cedează terenurile consolidate proprietarului

lor. Când se poate ajunge, astfel, la consolidare, socotesc că e mai bine și mai drept ca să se dea și proprietarului puțină de a-și consolida dreptul său de exploatare.

Să presupunem acum un proprietar care nu poate face el exploatarea, ci a condat terenurile sale. Concesionarul, în vederea consolidării, trimite un inginer să ridice planul acelor locuri. Neîntâlnind să cheme pe proprietar și nici să facă vreun semn pe pământul măsurat, inginerul, după indicațiile greșite ori interesate ale oamenilor cari îl ajută, măsoară mai puțin ori mai mult decât are sau decât a condat proprietarul. Acesta, necunoscând planul, nu poate face la consolidare nicio obiecție sau nu poate s'o dovedească, cum vom vedea mai jos. Poate rezulta de aici vreun prejudiciu pentru el? Da, căci dacă suprafața consolidată e mai mică decât cea reală, pe deoparte concesionarul i-ar putea cere — în anumite cazuri — daune, iar pe de alta vecinul său cotropindu-i în urmă o parte din loc, i-ar putea opune hotărârea de consolidare pentru a-i arăta cât este proprietatea sa. Dacă suprafața consolidată e mai mare decât cea reală și dacă diferența e luată din restul proprietății concedentului, acesta e păgubit fiindcă nu mai poate concesiona acea bucată; iar dacă diferența e luată din proprietățile vecine, concedentul s'ar putea să fie iarăși expus la neajunsuri, fie din partea concesionarului, fie din partea vecinilor, cari vor pretinde că intenționat a voit să înșele pe cel dintâi și să cotropească proprietățile celor de al doilea.

Dacă consolidarea s'a făcut numai pe dreptul proprietarului concedent și hotărârea a rămas definitivă, folosește intru ceva și acestuia? Folosește, întrucât prin consolidare se constată judecătorește că el este proprietarul, cel puțin aparent, al terenurilor consolidate. Dar în privința turburărilor de posesie ivite în urmă, îi folosește hotărârea de consolidare? Art. 17, al. 2 din legea consolidărilor prevede că turburările de posesie, ivite în urma hotărârii de consolidare, se rezolvă pe cale de ordonanță prezidențială, definitivă și executorie; iar cele relative la terenuri a căror concesiune n'a fost consolidată, se vor judeca după dreptul comun de judecătoria de pace respectivă. Chestiunea e dacă de această dispoziție se poate folosi și proprietarul concedent, când ar fi turburat sau numai concesionarul. Legea nu face nicio distincție, dar ea, în totalitatea ei, a avut în vedere dreptul concesionarului. Pentru el s'a făcut abatere dela regulile prevăzute în dreptul comun în materie de acțiuni posesorii și s'a admis că indiferent dacă el e în posesie de fapt sau nu, dreptul său e recunoscut față de oricine ar veni să turbure sau să deposedeze pe conce-

dent; chiar proprietarul adevărat, dacă ar deposeda pe concedent în baza unei sentințe definitive prin care s'a rezolvat chestia proprietății, el trebuie să respecte concesiunea.

Dacă admitem că de dispozițiunile art. 17, al. 2 se poate folosi și concedentul, atunci acesta, deși nu mai posedă, ar putea după 5, 10, 20 ani să ceară a fi pus din nou în posesie pe cale de ordonanță prezidențială fiindcă față de el e făcută consolidarea; dispozițiile dreptului comun, privitoare la acțiunile posesorii, ar fi desființate, ba chiar prescripțiile de 10, 20 și 30 ani fiindcă toate au la bază posesia pe care ar fi socotit c'a avut-o în tot timpul cel ce posedă în momentul concesiunii. Posesia — un fapt — ar fi nu a celui care săvârșește acel fapt, ci a altuia care l'a săvârșit odată, într'un moment, și pentru care ea s'a transformat într'un drept.

Înțelegem că pentru concesionari s'a creat o posesie specială, care, mai ales dacă se îndeplinesc și prevederile art. 19, se poate exercita în abstract mult timp.

A admite însă aceste dispozițiuni și în favoarea concedentului, răsturnând astfel principiile dreptului comun, cred că nu se poate.

* * *

Să vedem în ce situație se poate găsi A, adevăratul proprietar al unui teren, față de un vecin B care, concedând terenul său, a trecut în act o suprafață mai mare decât cea reală. Când a venit inginerul să facă planul, fie pentru a nu fi expus la daune față de concesionar, fie cu alte intenții, arată inginerului și o bucată din locul lui A ca fiind tot al său. Cum inginerul nu citează pe nimeni când măsoară și nu face semne pe loc, A nu știe nimic. Se fac publicații în *Monitorul Oficial*, în gazete, la tribunal și la Primărie. A nu știe să citească, nu primește gazete, primarul nu le aduce la cunoștință prin bătae de tobă mai în nici o comună; citația nu i se dă la vreme, stând săptămâni întregi prin buzunarele vatășilor, iar dacă i se dă, nu i se spune în ea lucru mare.

Dar să zicem că A știe carte și s'a dus la Primărie să vază publicația. Ce găsește acolo? O sumă de nume și țifre cari nu-l pot desluși de loc. Vede: un teren în suprafață de...., numit la...., condat de...., învecinat cu.... Printre vecini se vede și el, dar nu știe dacă în acea suprafață e cuprinsă și o parte din locul lui. El nu știe cât e acea suprafață exprimată în măsurile metrice și, de i s'ar explica, nu știe câtă-i de mare locul vecinului fiindcă având 10—20 petice și la fiecare având 4—5 vecini, cu mare greutate va ști exact cât e de mare locul fiecărui vecin.

Să se ducă și să măsoare locul lui B? Nu se pricepe; iar dacă știe și găsește că locul acestuia

are suprafața trecută în publicație, n'are după ce se orienta spre a vedea dacă forma ce se va consolida e aceeași cu cea reală și mai ales nu știe dacă în călcarea e în proprietatea sa ori a altui vecin.

Planul care se depune odată cu cererea de consolidare există acolo la tribunal, nu la Primărie. Pentru a controla, A trebuie să plece pe drum zile întregi, să obție nu tocmai ușor permisiunea de a vedea planul; chiar văzându-l, tot nu va câștiga mult, căci nu-l înțelege și n'are cunoștințele necesare spre a vedea dacă corespunde sau nu cu realitatea.

Vine ziua fixată pentru consolidare. Ne fiind sigur dacă este sau nu încălcat în proprietatea sa, stă pe gânduri: să facă, ori nu, contestație? E convins că i s'a făcut încălcare și face contestație. Cu ce dovedește susținerea sa? Să aibă și el un plan al terenului vecinului B și al locului său, asta ar însemna să ceri — mai ales celor săraci — aproape imposibilul. Dar și de ar avea un asemenea plan, concesionarul și vecinul B ar susține că n'are nici o valoare nefiind făcut față cu ei, uitând însă că acest neajuns îl are și planul lor, pentru care au pretenția că trebuie să fie crezut mai mult decât orice.

Să dovedească încălcarea cu martori audiați la Primărie unde se efectuează consolidarea? Incontestabil că numai demnă de credință nu va părea mărturia unor oameni, cari n'au avut mai multă putință decât proprietarul A să controleze planul cu realitatea. De altfel martorii cinstiți, chiar jurând, nici n'ar putea să răspundă lămurit că e sau nu încălcare ci numai că, după știința lor, B nu posedă acolo decât atât sau că atâtea prăjini ori pogoane fără să poată spune dacă diferența este luată dela A, dela C, sau de la alt vecin.

Primarul, notarul, ori percepătorul să lumineze comisiunea? Îi presupui de cea mai perfectă bună credință. E posibil ca din sute de petece, dacă nu mii, cari sunt într'o comună, sau într'o circumscripție de percepție să știe acești funcționari, cât are A în punctul cutare, cât are B, cu cine se învecinește și mai ales dacă e încălcare sau nu? Ce mijloace de control au avut ei mai multe decât A și ce cunoștințe, chiar de ar avea un plan la Primărie? Spre a scăpa de încurcătură, căci, a zice că nu cunosc terenul li se pare că i-ar expune la dojeni dacă nu pedepse, la întrebările comisiunii vor zice, la întâmplare că este sau nu este încălcare.

Nu rămâne contestatorului decât un singur mijloc pentru a arăta comisiunii că are dreptate: cercetarea la fața locului. Numai acolo, măsurându-se de inginerul din comisiune, care are tocmai aici rostul său, terenul în chestiune și

față de vecinii prezenți sau chemați în regulă, văzându-se hotarele dintre locuri, se poate judeca în cunoștință de cauză contestația.

De obicei însă concesionarii când aud de cercetare locală se opun din răspuțeri; de multe ori renunță la teren numai să nu facă cercetarea, dând ca motiv și faptul că în genere comisiunea, din lipsă de timp, n'o efectuează chiar atunci ci în altă zi pentru când trebuiesc noi publicații, noi taxe, etc. așa că cheltuelile întrec valoarea terenului contestat.

Comisiunea văzând atâta opunere și gândindu-se că poate nu e nimic serios în contestația lui A, că prin acest sistem s'ar întârzia consolidările, fiindcă orice individ ar putea zice că e încălcat și cere o cercetare locală, respinge contestația ca nedovedită.

Se mai întâmplă că în iuțea consolidării greșierul nu ia note de toate arătările și susținerile părților și nu trece în hotărâre cine au fost martorii ascultați, ce au spus și că A, contestatorul, a cerut o cercetare locală.

Ce-i rămâne lui A? Să facă apel. Timbrele, chiar așa reduse cum sunt în această materie, drumul de câteva ori la Curtea de apel, scriitor, avocați și nesiguranța rezultatului, numai îndemn la apel nu sunt. Dar, cu toate astea, a făcut apel. Cu ce va proba Curței dreptatea cauzei sale? Invocând mijloace noi, dacă ar mai avea? Curtea din București în mod aproape constant, până acum câteva luni, decidea că în această materie specială, a consolidărilor, nu se administrează probele după dreptul comun și că în apel nu se pot invoca și propune pentru prima oară mijloace de probă cari n'au fost propuse și invocate înaintea comisiunii de consolidare. Dacă apelantul nu ceruse cercetare locală sau dacă în hotărârea de consolidare s'a omis de a se trece cererea și respingerea ei, Curtea nu-i mai acorda nici ea facerea unei cercetări locale.

Aflu că s'a revenit asupra acestei jurisprudențe care lovea prea rău pe contestatori dela prima instanță.

Înalta Curte de casație, pronunțându-se asupra acestei chestiuni, a decis că în instanța de apel se pot face toate probele cari n'au fost făcute înaintea comisiunii de consolidare, pentrucă în legea consolidării nu există nici o dispozițiune care să deroage în mod expres, în această privință, dela principiile dreptului comun.

De altfel chiar de i s'ar acorda apelantului facerea unei cercetări locale prin aceasta tot nu i s'ar îmbunătăți mult situația căci o cercetare necesită cheltueli. De multe ori cheltuelile, cari rezultă din facerea apelului, întrec valoarea terenului în litigiu și proprietarul, chiar dacă dis-

pune, stă la îndoială dacă nu e mai bine să renunțe la judecată. Cum foarte mulți din proprietarii terenurilor petrolifere sunt țărani simplii și fără mijloace, dreptul de apel, în majoritatea cazurilor nu e de niciun folos. Dacă s'ar controla, s'ar vedea cât e de mic numărul apelurilor făcute de proprietari. Și explicația nu stă în aceea că n'au avut motive de nemulțumire, ci în greutățile întâmpinate.

Prin urmare, totul se reduce la comisia de consolidare. De aceea, acolo trebuiesc desbătute în de ajuns toate obiecțiunile ce se pot ridica, acolo trebuie să se dea puțină contestatorilor de a face toate probele. Or cât de mare ar fi interesul concesionarilor de a consolida cu un moment mai curând, tot atât de mare e și interesul contestatorilor să nu fie vătămați; și, mai presus de toate, este interesul justiției românești de a da hotărâri bune, conforme cu echitatea și cu legea și cari să dea destule garanții capitalistului care își va aduce banii în țara noastră pentru exploatarea petroleului.

* * *

Cu toate că puțini dintre contestatori merg în apel și, mai ales cu succes, totuși, concesionarul de teamă că prin apelare hotărârea nu devine mai iute definitivă, dacă vede pe contestator că susține cu tărie contestația, declară că va respecta hotarul dintre contestator și concedent. Comisiunea ia act și consolidează cu respectarea zisului hotar. Ce valoare are această respectare? O hotărâre trebuie să conție în dispozitivul ei, în mod exact și clar ceia ce s'a admis sau s'a respins. Dacă se consolidează cu rezerva respectării cutarui hotar, cum mai rămâne cu planul? Ce valoare mai are el, care face parte din hotărâre, la executarea acesteia, când aplicându-l pe pământ, proprietarul A, contestatorul dela consolidare, se va opune zicând că hotarul despărțitor este mai la dreapta sau mai la stânga, și conform hotărârii trebuie să i se respecte? Pentru a se curma discuția va trebui o nouă judecată spre a se stabili care era hotarul în momentul consolidării. Și atunci la ce e bună consolidarea când nici concesionarul, nici contestatorul nu știu ce au și ce n'au? De bine, de rău, concesionarul are un plan pe care va pretinde să-l execute cu forța publică, susținând că pe unde cad liniile lui pe pământ pe acolo era hotarul. Poziția cea mai grea este însă a proprietarului contestator, mai cu seamă că—după cum vom vedea—nu are dreptul de contestație la executare.

Ca să scape de multe dificultăți, când cuprinde în ceace concedează și o parte din locul vecinului A, concedentul B procedează mai simplu. Dacă nu schimbă numele punctului unde e situat te-

renul concedat, apoi nu mai trece printre vecini pe A și atunci poate să-i înglobeze tot locul acestuia, arătând inginerului hotarul locului lui A ca fiind al locului său. Nefiind citat, A nu va ști nici să facă contestație, iar de ar ști, și-ar face-o pe motiv că deși vecin nu e citat, i se cere proba pe care în mod deplin n'o poate face decât la fața locului. La aceasta concesionarul se opune și declară că primește să se treacă în hotărâre și plan că și A este vecin obligându-se, totodată a-i respecta hotarul. Cum rămâne însă cu acest plan în care nu erau trecuți vecinii adevărați? Poți să-l treci pe cel care a făcut contestație ca vecin, dar terții, cari au citit publicațiunile, n'au știut și de acest vecin, care poate le-ar fi deșteptat atenția, spre a vedea, că acolo e locul lor sau concedat lor. Dar și pentru vecinul A, ce valoare are respectarea aceea vagă de hotar când planul aplicat pe pământ îi coprinde o mare parte, dacă nu toată proprietatea?

E adevărat că aceste neajunsuri provin de cele mai multe ori, din pricina relei credințe a concedentului sau din faptul că inginerul nu înștiințează pe vecini și nici nu face vre un semn, ori, din simple omisiuni, foarte naturale când ai sute de parcele. Sunt lipsuri ale legii și greșeli omenești cari trebuiesc cât mai curând îndreptate și evitate ca să nu mai fie așa de expus proprietarul de bună credință.

(Va urma)

Andrei Rădulescu
Supleant Tribunalul Argeș

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența de la 11 Martie 1908

Președenția D-lui D. CUCULI. Consilier

Zisu Mihalcea cu Bernard Heinic

Legea meseriilor.—Recursul în casație. — Dacă în asemenea materie recursul este scutit de timbru și de taxa specială. — (Art. 96 din legea meseriilor).

Prin art. 96 din legea pentru organizarea meseriilor din 15 Martie 1902 toate, actele făcute în baza acestei legi, nu sunt supuse legii timbrului și de înregistrare.

Prin urmare, de aci rezulta că numai actele făcute între meseriași sau pentru exercițiul drepturilor lor înaintea comitetului corporațiunei (art. 72) și a comisiunei de arbitri (art. 73 și urm.) sunt scutite de timbru și de taxe, iar nu și acțiunile intentate la tribunalele ordinare și recursurile cari au a fi făcute pe timbru și cu taxa specială prescrisă de legea timbrului.

Decizia 114/908.—Admis incidentul și anulat recursul facut de Zisu Mihalcea contra sentinței tribunalului Falciu No. 138/907, dată în proces cu Bernard Heinic.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Toma Goilav care ridică incidentul de neadmisibilitatea recursului, pe motiv că nu este făcut pe timbru și plata taxei legale;

Pe d-l avocat P. Borș care a susținut că procesul fiind relativ la o pretențiune făcută pe baza legii de meserii, recursul este scutit de taxă și timbru;

Deliberând,

Asupra incidentului de neadmisibilitatea recursului pe motiv că nu este făcut pe timbru și cu plata taxei legale, incident ridicat de intimatul Bernard Heinic;

Având în vedere sentința supusă recursului prin care tribunalul admitând apelul făcut de intimatul de azi în recurs Bernard Heinic în contra sentinței cu No. 23/906 a comisiei arbitrilor corporației meseriilor unite din Iași, a respins reclamațiunea recurentului Zisu Mihale contra numitului Heinic făcută la comisiunea de arbitri pentru daune;

Considerând că prin art. 96 din legea pentru organizarea meseriilor din 5 Martie 1902, toate actele făcute în baza acestei legi, nu sunt supuse legii timbrului și de înregistrare;

Considerând că de aci rezultă că numai actele făcute între meseriași, sau pentru exercițiul drepturilor lor înaintea comitetului corporațiunii (art. 72) și a comisiei de arbitri (art. 73 și urm.), sunt scutite de timbru și de taxe;

Că însă, de câte ori meseriași sau patronii se vor adresa cu acțiune la tribunalele ordinare, drept ce li se recunoaște prin art. 77 din zisa lege, ei sunt obligați a plăti timbru și taxele conform legii timbrului, nefiind scutiți de această plată, în asemenea caz, prin nici un text din legea meseriilor sau a timbrului;

Că, dar, recursul de față fiind făcut fără timbru și taxa prescrisă de art. 25 din legea timbrului, urmează a fi anulat;

Pentru aceste motive, Curtea, admite incidentul, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența dela 18 Martie 1908

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

N. N. Sascău și Const. Țintulescu cu D-r N. Vassian

Proba cu martori. — Aprecierea dispozițiilor și a faptelor din care instanța deduce existența delictelor. — Cestiune de fapt.

Jurământul medicilor. — Formula jurământului. — Dacă formula jurământului medicilor este sacramentală sau dacă ea poate fi înlocuită cu altele echivalente. — (Art. 43 Pr. penală).

1. Constatarea faptelor din care instanța de fond deduce existența elementelor delictului, ca și aprecierea depunerilor de martori ce au făcut convingerea instanței de fond asupra culpabilității, sunt chestiuni de fapt, ne-supuse controlului Curței de casație.

2. Art. 43 Pr. pen. care prescrie jurământul medicilor chemați a se pronunța ca experți în cauzele penale, nu prevede sub pedeapsa de nulitate formula jurământului, care nu este sacramentală, după cum este jurământul martorilor prescris de art. 153 Pr. pen.

Astfel, asemenea formulă poate fi înlocuită cu altele echivalente, fără a fi trebuință a se constata anume formula în care s'a prestat jurământul.

Decizia 668/908. — Respins recursul făcut de N. N. Sascău și Const. Țintulescu cum și de partea civilă D-rul I. Vassian, contra deciziei No. 1255/907 a Curței de apel Iași s. I.

Curtea,

Ascultând pe d-nii avocați P. Borș și P. Poni, din

partea recurenților N. N. Sascău și Const. Țintulescu, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-nii avocați I. Cezărescu și Sachelarie, din partea părții civile D-r Vassian, în combateri;

Pe d-l procuror P. Sadoveanu în concluziuni;

Deliberând,

Asupra motivelor I și II de casare:

I. «Violarea art. 239 C. pen. al. ult. și nemotivare. Curtea face aplicația art. 239 al. ult. adică lovire gravă cu prejudicare sau pândire, fără a arăta și motiva din ce anume fapte constată precugetarea sau pândirea. Precugetarea sau pândirea sunt circumstanțe agravante în delictul prevăzut de art. 239, prin urmare ele urmează a fi stabilite în mod cert și din fapte indubitabile. Instanța de fond este deci datoare ale arăta și stabili, nefăcând aceasta dă o decizie nemotivată și violează susmenționatul text de lege.

II. «Exces de putere, nemotivare și denaturarea tuturor actelor de instrucțiune. Dacă este adevărat că în materie penală instanța de fond poate să-și facă convingerea de culpabilitatea cuiva din complexul actelor de instrucțiune, nu este mai puțin adevărat că conform art. 186 și 206 Pr. penală, este datoare să motiveze în mod precis din ce anume fapte și împrejurări își face convingerea culpabilității și să nu forțeze argumentele prin denaturare. Or, Curtea în speță ajunge la soluția că noi am fi autorii loviturilor suferite de pacient numai denaturând depunerile tuturor martorilor punând premiză falsă și inexplicabilă și trăgând concluziuni ce se lovesc de bunul simț al realității. Procedând astfel instanța de fond comite un exces de putere depășind puterea de apreciere a faptelor prin denaturare și dă o decizie nemotivată.

Având în vedere că Curtea de apel a condamnat pe recurenții N. N. Sascău și C. Țintulescu pentru faptul de lovire cu voință cari au dat naștere unei incapacități de lucru, săvârșit cu precugetare și pândire în contra pacientului D-r veterinar Vassian din Bacău;

Că, Curtea de fond pentru a constata atât materialitatea faptului de lovire, cât și culpabilitatea recurenților și existența tuturor celorlalte elemente și circumstanțe agravante ale delictului prevăzut de art. 239 C. pen., s'a întemeiat pe depunerile martorilor, expertiza medicală și pe o întreagă instrucțiune scrisă și orală făcută în cauză;

Considerând că constatarea faptelor, din care instanța de fond deduce existența elementelor delictului scapă de sub controlul Curței de casație;

Că de asemenea aprecierea depunerilor martorilor ce au făcut convingerea instanței de fond asupra culpabilității recurenților nu poate fi censurată de Curtea de casație, cât timp nu s'ar fi denaturat vreuna din acele depuneri;

Că de aceea ambele motive sunt neîntemeiate;

Asupra motivului III:

III. «Violarea art. 43 Pr. pen. și exces de putere. Violarea art. 186, 206 Pr. pen., 218 și 196 Pr. civ. Curtea se întemeiază pe raportul medical făcut în cauză însă din cuprinsul deciziunii atacată cu recurs nu se constată dacă medicii experți ar fi depus jurământul prevăzut de lege deși dispozițiile legii relative la afirmarea sub jurământ acestor raporturi sunt de substanță oricărei instrucțiuni iar formalitățile prescrise în această privință sunt stabilite în interesul adevărului și constatarea că aceste formalități au fost îndeplinite este o condițiune sine qua non sub care numai arătările acelor raporturi pot servi de bază instrucțiunii».

Având în vedere că art. 43 Pr. pen. care prescrie jurământul medicilor chemați a se pronunța ca experți în cauzele penale, nu prevede sub pedeapsă de nulitate formula jurământului, care nu este sacramentală, după cum este jurământul martorilor prescris de art. 153 Pr. penală;

Că formula jurământului din art. 43 Pr. pen., putând fi înlocuită prin altele echivalente, dispoziția legii este satisfăcută dacă se constată că medicul expert a depus legiuitul jurământ, și nu este trebuință a se constata anume formula în care s'a prestat jurământul;

Că, în specie, se constată din jurnalul Curței de apel din 13 Aprilie 1907, că medicii D-ri L. Sculy, C. Botez și E. Juvara au depus jurământul conform legii;

Că de aceea motivul e nefondat;

Având în vedere că la motivul IV s'a renunțat în instanță;

Considerând în ce privește recursul făcut de d-nul Vassian, că dânsul nu invoacă niciun motiv de casare contra deciziei ce atacă cu recurs;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

TRIBUNULUL ILFOV, SECȚIA III

Audiența dela 1 Mai 1908

Președenția D-lui P. HAGIOPOL, Președinte

M. Vidrașcu, Orescu, Locot. Col. Al. Ștefănescu cu Ad-ția Eforiei Crețulescu

Testament. — Interpretarea intenției testatorului. — Dreptul de apreciere al instanțelor judecătorești. — Testamentul Saftai Crețulescu. — Interpretarea intenției testatoarei cu privire la cine trebuie să fie epitropii averei și bisericei. — Decretul lui Vodă George Bibescu din 1847 cu privire la biserica Crețulescu. — Dacă acel decret are putere de lege.

1) *Autoritățile judecătorești au o putere suverană de apreciere în ce privește interpretarea intenției unui testator, fie în ce privește drepturile legatarului, fie în ce privește obiectul legat.*

Astfel, prin cuvântul de «copii săi» întrebunțat de reposata Safta Crețulescu în testamentul său, dânsa a înțeles că numai băieții pot fi epitropi asupra bisericei și averei lăsată, adică, descendenții de sex bărbătesc prin bărbați, căci numai ei au dreptul să poarte numele de Crețulescu, și numai ei intrupează familia boerilor Crețulescu, pe cât timp femeile măritându-se întră în familia bărbatului și cu timpul copii lor, băieți sau fete, perd orice legătură cu familia căreia aparține, și acest drept nu poate fi revendicat nici de moștenitorii prin reprezentare al femeilor, întrucât ele nu'l aveau, fie pe temeiul testamentului, prin dreptul lor propriu întrucât nu existau în momentul deschiderii succesiunii.

2) *Sub domnia lui Vodă George Bibescu, dreptul de a recunoaște o persoană morală, de a-i reglementa modul de funcționare, sau de a o desființa era un atribut domnesc, și aceasta se făcea prin decret domnesc.*

Astfel, decretul domnesc dat de Vodă George Bibescu la 7 Iulie 1845 cu privire la Biserica Crețulescu are putere de lege și este obligatoriu ori care ar fi fost jignirea de drepturi ce s'ar fi comis, și dupe cum tribunalele de atunci nu aveau dreptul a-l casa, nici tribunalele de astăzi nu pot nesocoti dispozițiunile coprinse într'un act public investit cu putere de lege.

Tribunalul,

Asupra acțiunii, cum și asupra suplimentului de acțiune a d-lor Mihail Vidrașcu, personal și în calitate de procurator al d-lor Al. D. Orăscu, Lt. Colonel Al. Ștefănescu, etc., făcute prin petițiunile înregistrate la No. 38353/905 și 22873/907, prin care cer: ca față de d-lor Emanoil Crețulescu, Emanoil Em. și Radu Em. Cre-

țulescu, să se constate că rău dânsii au administrațiunea Eforiei Fundațiunei Crețulescu, să li se recunoască dreptul de a lua parte la această administrațiune și de a obliga pe numiți de a preda aleșilor lor întreaga avere a acestei fundațiuni, aceasta cu execuția provizorie;

Având în vedere că din desbaterile orale urmate în instanță, actele prezentate, cum și din concluziunile scrise depuse de părți se constată: că așezământul «Crețulescu» a fost fondat de către marele Vornic Iordache Crețulescu și de soția sa Safta Crețulescu, fiica lui Constantin Vodă Brâncoveanu în anul 1722 și înzestrată cu diferite bunuri; că actul de fundațiune al acestui așezământ este *diata* Saftai Crețulescu, cu data de 3 Aprilie 1747, care coprinde dispozițiunea, între altele, «Biserica care am făcut-o noi, după cum a lăsat soțul meu, așisderea las eu, să nu se închine nicăierea, ci să fie asupra copiilor mei, să'i poarte grija și să'i ia seamă». Că Iordache Crețulescu și soția sa Safta Crețulescu a avut 4 copii, toți băieți, Constantin, Radu, Toma și Nicolae. Că dela încetarea din viață a Saftai Crețulescu și până acum, așezământul a fost continuu și neîntreput, în timp de 160 de ani, administrat numai de Crețulești bărbați, descendenți prin bărbați din fundatori. Că în 1839, trei femei, descendentă din fundatorii așezământului, reclamând dreptul de a participa la administrația așezământului, departamentul credinței, însărcinat pe doi boeri, Marele Ban Mihalache Ghica, ales din partea reclamanților și Marele logofăt Mihalache Arghiropol, ales din partea boerilor Crețulești, să cerceteze pricina și să'i dea avizul, cari după o matură chibzuire și remit părerea prin raportul din 5 Februarie 1840, din care reese că dreptul de îngrijire și luarea de seamă asupra acestor două biserici nu au lipsit niciodată dela tot neamul boerilor Crețulescu și că părerea lor este că se cuvine să se urmeze și pe viitorime îngrijirea ca un drept al familiei lor. Mai târziu acest mod de a vedea al arbitrilor, părându-se nelămurit, în urma unui raport în cauză de departamentul Dreptăței, s'a aprobat de Domnitorul George Bibescu prin decretul cu No. 48 din 7 Iulie 1845 și în fine cu ocazia secularizării averilor mănăstirilor, din eroare trecându-se între mănăstirile secularizate și biserica Crețulescu, în urma reclamațiunei formulate de Nicolae Crețulescu, fostul administrator al bisericei, Ministru Financelor, prin raportul publicat în *Monitorul Oficial* cu No. 246 din 7 Noembrie 1865, supune cazul Domnitorului Alexandru Cuza, care'l aprobă și decretează ca Biserica Crețulescu din București și Plăviceni din Olt, vor rămâne ca și până acum, sub administrațiunea familiilor Crețuleștilor. D-nii Crețulești au continuat să administreze așezământul Crețulescu fără să se fi formulat vre-o pretențiune de cineva până în anul 1893, când d-l Locot. Colonel de intendență Alexandru Ștefănescu, tatăl unora din reclamanții de astăzi, a intențat acțiune contra acestei Eforii de a i se recunoaște dreptul de a participa ca Efor, acțiune care a fost respinsă prin sentința Tribunalului Ilfov s. I cu No. 566 din 26 Noembrie 1894, sentință ce a rămas definitivă prin retragerea apelului. Acestea sunt faptele esențiale ale procesului;

Având în vedere că reclamanții susțin că, întrucât în dispozițiunea diatei Safta Crețulescu, din 3 Aprilie 1747, actul de fundațiune al așezământului Crețulescu, este prevăzut dreptul de administrațiune copiilor neamului boerilor Crețulescu, un drept de familie imprescriptibil și care ea naștere în persoana lor, că prin «copii» înțelegându-se descendenți băieți sau fete, că conform glavelor 233 și 277 Pravilei lui Matei Basarab, care era în vigoare la epoca deschiderii succesiunii defunctei Safta Crețulescu, dreptul de moștenire avându-l copiii de parte bărbătească și de parte muerească și întrucât prin actele prezentate dovedesc că sunt descendenți prin femei din boerii Crețulescu, dreptul lor este evident și cererea lor întemeiată;

Având în vedere că d-nii Emanoil Crețulescu, Emanoil

Em. și Radu Em. Cretzulescu prin d-nii avocați Tache Ionescu, C. Disescu, M. Ferechidy și S. Rosenthal se opune la această cerere și susțin, între altele, că dispozițiunea diatei prin care Safta Cretzulescu declară că biserica «să nuse închine nicăierea, ci să fie asupra copiilor săi, să'i poarte grija și să'i ia seama», trebuie înțeleasă că dreptul de administrație e lăsat de fundatoare copiilor boerilor Cretzulescu, băeți, descendenți prin parte bărbătească, atât pentru că la facerea testamentului, defuncta nu a avut decât copii de sex bărbătesc, cât și că neamul boerilor Cretzulescu nu poate cuprinde decât pe descendenții bărbați prin bărbați, fetele măritându-se ies din familia fraților și intră în familia bărbaților; că chiar dacă s'ar presupune că toți copiii, băeți sau fete, ar avea vocație, este o imposibilitate juridică că un drept să nască după sute de ani după moartea fondatoarei direct în persoana preținșilor moștenitori ai ei, și în fine, că oricare interpretare a putut da naștere la discuție, ea numai poate să dea loc acum față de decretul lui Vodă George Bibescu și a Domnitorului Alexandru Cuza care decid că așezământul Cretzulescu să fie administrat numai de către boerii Cretzulescu și care, fiind vorba de o personalitate morală, au putere obligatorie, că așa fiind cer respingerea acțiunii;

In ce privește interpretarea testamentului privitor la dispozițiunea prin care Safta Cretzulescu declară că biserica să nu se închine nicăierea, ci să fie asupra copiilor săi, să'i poarte grija și să'i ia seama;

Având în vedere că, în principiu, doctrina și jurisprudența sunt de acord a recunoaște că autoritățile judecătorești au o putere suverană de apreciere pentru a interpreta intenția testatorului în dispozițiunile testamentare, fie în ce privește drepturile legatarului, fie în ce privește obiectul legat, fie în fine relativ la oricare dispoziție privitoare la testament;

Având în vedere că chestiunea ce însemnează cuvântul «copii», dacă trebuie înțeles toată descendența ori numai descendența din primul grad, sau băeți și fete, ori numai băeți sau fete, a dat naștere la discuție. Este cert că cuvântul «copii» nu implică în mod absolut pe băeți și fete, cum de asemenea nimic nu ne îndreptățește a opune dela prima dată că cuprinde pe băeți sau pe fete, totul depinde de intenția testatorului și la determinarea acesteia se reduce toate desbaterile. (Vezi *Traité Droit Civil, des donations et Testaments, Tome II* pag. 12—13, paragr. 1842 ter. 1843). Baudry-Lacantinerie);

Având în vedere că dacă acesta este principiul și dacă astfel trebuie interpretat cuvântul «copii» pentru a vedea care este intenția testatoarei Safta Cretzulescu, rămâne a examina termenii întrebuințați de testatoare și al intențiunei sale, din punctul de vedere al naturii dreptului reclamat, al tuturor legislațiunilor care au guvernat țara, al modului în care diata Safta Cretzulescu s'a înțeles și executat atât de toți membri familiei, cât și de toate autoritățile țarei dela fundarea biserice și până astăzi;

Având în vedere că răposata Safta Cretzulescu, instituind epitropi asupra bisericei pe *copii săi*, a înțeles în intenția sa pe *băeți*, reese din faptul că nu a putut avea în vedere de cât pe copii săi în viață la facerea testamentului și care erau toți de sex bărbătesc și dacă ar fi voit altfel ar fi întrebuințat cuvântul de coborători, după cum se obișnuiește în toate actele vechi; Că intențiunea testatoarei când lasă biserica asupra copiilor săi, nu putea să aibă în vedere decât pe băeți, mai reese că la această epocă și în țara românească, ca și în toate țările și mai târziu în zilele noastre, femeile nu puteau avea funcțiuni publice ale așezămintelor pioase sau a altor instituțiuni; Că de asemenea expresia «copii» nu este generică și nu cuprinde decât pe descendenți de sex bărbătesc prin bărbați rezultă și din aceea că numai ei poartă numele de Cretzulescu, numai ei întrupează familia boerilor Cretzulesci, femeile măritându-se intră în familia bărbatului, cari în decursul vremii,

din generație în generație de femei, perd orice fel de legătură cu familia căreia aparținea veche strămoasă;

Că dar, din toate acestea rezultă evident și tribunalul își face convingerea că testatoarea Safta Cretzulescu prin cuvântul «copii» în această dispoziție testamentară a înțeles a da acest drept de grije a așezământului Cretzulescu numai descendenților bărbați prin parte bărbătească din neamul Cretzulescilor;

In ce privește natura dreptului și dacă este posibil juridicește ca un drept să nască după sute de ani după moartea testatoarei, direct în persoana preținșilor moștenitori;

Având în vedere că dreptul, în înțelesul său fundamental, este o facultate recunoscută unei persoane prin lege și care îi permite de a face sau de a-și atribui în virtutea lui anumite acte determinate. Este cert că dreptul de a administra, neprezentând o valoare apreciazabilă bănește, el nu este un drept patrimonial, este un drept *sui generis*, asimilabil cu acela a unei tutele, care conferă o însărcinare publică, un oficiu. Dacă aceasta este natura acestui drept, chiar admitând că după glavele din pravilele lui Matei Basarab, legea în vigoare la epoca deschiderii succesiunii și după care se pretinde că femeile aveau dreptul la moștenire, un asemenea drept nu putea fi susceptibil de a fi moștenit, căci femeile din care descind ereau excluse pe acele vremuri și multă vreme încă din funcțiuni sau orice alte însărcinări publice. Ori, odată ce este constant că astfel era starea legislațiunei noastre pe acele timpuri, care desigur a trebuit să fie cunoscută de defuncta Safta Cretzulescu, este lesne de înțeles că ea nu a putut să prevadă în testamentul său această însărcinare pentru femei, care erau în neputință să o îndeplinească;

Având în vedere că chiar dacă am presupune că expresia «copii» ca fiind generică, echivalând cu aceea de urmași, încă această cerere este neîntemeiată, de oarece în mod juridic nu este posibil a se concepe ca un drept să nască după sute de ani după moartea testatoarei direct în persoana moștenitorilor ei, întrucât vocațiunea la succesiune necesitează, pentru transmiterea drepturilor, oricare ar fi natura lor, un raport ori legătură între cei ce pretind acest drept și fundatoare, sau să fi fost concepuți în momentul deschiderii succesiunii, fie că succesiunea s'ar fi deferit ab intestat sau testamentar;

Având în vedere că într'adevăr se poate succede în două feluri, în virtutea dreptului său propriu, pe temeiul rangului de rudenie pe care îl ocupă moștenitorul în familia defunctului și prin reprezentație, luând rangul de rudenie unei alte persoane defuncte căreia se substituie în virtutea permisiuni legii. Astfel, oricare ar fi natura dreptului din succesiune, pentru a succede, fie prin dreptul său propriu, trebuie neapărat ca persoana ce succede să existe în momentul deschiderii succesiunii sau cel puțin să fie concepută, fie prin drept de reprezentație, pentru ca reprezentațiunea să poată avea loc trebuie ca legătura între reprezentant și defunct să fie fără întrerupere și astfel, ca cel dântăi să fi avut, dacă ar fi trăit, aptitudinea a succede celui de al doilea, căci reprezentantul ia locul ce ar fi avut reprezentatul; Ca aplicațiune a acestor principii doctrina citează, că nu se poate reprezenta un moștenitor incapabil de a moșteni, fie pentru că nu se poate intra în drepturile unei persoane care nu ar avea nici un drept, fie că reprezentantul nu poate avea mai multe drepturi decât reprezentatul; cum de asemenea nu poate avea vocație la moștenire și nu poate succede cu drept propriu, dacă cel ce pretinde acest drept, cel puțin, nu era conceput în momentul deschiderii succesiunii;

Având în vedere că dacă acesta este principiul și din momentul ce este constant că acest drept de grije asupra bisericei Cretzulescu, ori care ar fi natura lui, face parte din succesiunea def. Safta Cretzulescu, este cert că el nu poate fi revendicat, fie că reclamantii Mihail Vidrașcu și ceilalți l'ar pretinde în calitate de moște-

aveau; fie pe temeiul testamentului, prin dreptul lor propriu, pentru că ei nu existau în momentul deschiderii succesiunii;

Având în vedere că se obiectează că, deși este adevărat că așa e regula în dreptul comun, nu ar fi aplicabilă în materia fundațiilor dar această obiecțiune este nefondată, căci dispozițiunile legii, care consacră aceste principii, sunt generale și de altfel o asemenea distincție nu s'ar înțelege și nu ar avea rațiune;

Că dar, așa fiind, și din natura acestui drept reese că intenția testatoarei Safta Cretzulescu, în cuvântul «copii» e ca administrația așezământului Cretzulescu să aparțină descendenților Cretzulescu din parte bărbătească;

În ce privește legalitatea decretului lui Vodă George Bibescu din 7 Iulie 1845 și a decretului Domnitorului Alexandru Cuza din 6 Noembrie 1865 :

Având în vedere că d-nii Emanoil Cretzulescu, Emanoil Em. și Radu Em. Cretzulescu, susțin că, chiar dacă ar fi putut pe vremuri să fie discuție asupra dreptului de administrație a așezământului Cretzulescu că ar aparține numai descendenților Cretzulescu prin bărbați, sau tutulor descendenților fie prin bărbați, fie prin femei, astăzi, în urma decretului lui Vodă George Bibescu și a Domnitorului Alexandru Cuza cari regulând exercițiul drepturilor persoanei morale, biserica Cretzulescu, o cestiune de drept public, nu mai poate avea loc, întrucât au forță legală și nu pe cale judecătorească s'ar putea reveni asupra lor;

Având în vedere că d-nii Mihail Vidrașcu și ceilalți moștenitori susțin, în ce privește decretul lui Vodă Bibescu, că este ilegal, de oarece acest decret a fost dat după reclamația adresată Domnului de către Eforii Cretzulescu pentru rezolvarea neînțelegerilor și conflictului de drepturi născut între membrii familiei Cretzulescu, ceea ce nu putea face decât instanțele judecătorești întrucât sub imperiul regulamentului organic se introdusese principiul separațiunii puterilor, iar, în ce privește decretul Domnitorului Alexandru Cuza, nu poate avea nicio influență, căci acest decret nu s'a dat pentru a se hotărî dacă biserica Cretzulescu urmează să fie administrată numai de către descendenți prin bărbați sau de toți descendenții, fie prin bărbați, fie prin femei, ci asupra cestiunii dacă averea acestei biserici trebuie să se secularizeze sau nu;

Având în vedere că sub domnia lui Vodă George Bibescu, dreptul de a recunoaște o persoană morală, de a-i reglementa modul de funcționare sau de a o desființa, era un atribuit domnesc și aceasta se făcea prin decret domnesc;

Având în vedere că Domnitorul avea atribuțiuni de putere executivă;

Având în vedere că odată ce este constant că Vodă Bibescu era în drept a crea persoane morale și avea atribuțiuni de putere executivă, este cert că decretul lui privitor la această fundațiune are putere de lege și este obligatoriu, oricare ar fi fost jignirea de drepturi ce s'ar fi comis;

Având în vedere că într'adevăr, Statul are drept misiune să asigure ordinea și siguranța colectivității din care se compune și și ia izvorul în dreptul de suveranitate;

Că dacă statul are dreptul să recunoască persoane morale, este în drept să le și suprimă atunci când îi pare că existența lor ar constitui un pericol social, altfel ar lipsi dela menirea sa. Or, dacă este constant că statul are acest drept, de ce nu ar avea și dreptul, pentru curmarea unei stări de dezordine, să reglementeze exercițiul drepturilor lor, hotărând ce anume persoane vor fi în drept a administra căci cine poate mai mult este cert poate și mai puțin;

Având în vedere că se obiectează că acest decret domnesc a tranșat dreptul de administrație al fundațiunii Cretzulescu statuând asupra unor interese private, fără a fi un pericol social în discuție, se poate; dar

interpretarea actelor de suveranitate, utilitatea și oportunitatea măsurilor în executarea lor, ca acte de putere publică, sunt de competența puterii executive și într'atât cât nu se dovedește că s'a anulat fie printr'un alt decret sau o altă lege, el trebuie să și producă efectele;

Că dar, așa fiind, întrucât ofisul lui Vodă George Bibescu avea putere de lege și după cum tribunalele de atunci nu aveau dreptul de a-l casa, tot astfel nici tribunalele de astăzi nu pot nesocoti dispozițiunile cuprinse într'un act public investit cu putere de lege, această cerere și din această pricină este nefondată;

Având în vedere că din momentul ce această acțiune, din aceste pricină este neîntemeiată, devine fără interes, a se mai discuta celelalte motive invocate pentru a dovedi netemeinicia ei;

Pentru aceste motive, redactate de d-l Președinte P. Hagiopol, tribunalul, respinge ca nefondată acțiunea intentată, etc.

(ss) P. Hagiopol, N. Steriade, L. N. Ștefănescu

p. Grefier P. Mihăescu

INFORMAȚIUNI

A apărut: Volumul II din marea, importantă și utilă lucrare **REPERTORIUL GENERAL DE JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE** dela 1862—1906, de d-l I. C. Barozzi, cuprinzând materiile literale D—L.

Prețul 15 lei broșat; 17 lei legat în pânză; 18 lei cu piele la cotor și 18.50 în piele peste tot, flexibil.

Sub presă vol. III care va apare în cursul lunii Iunie, iar vol. IV în cursul lunii August a. e.

Depozit la *Curierul Judiciar* care servește la cerere orice cărți de drept, contra valoare, mandat postal sau ramburs.

A apărut:

NOUL CODICE DE ȘEDINȚĂ AL JUDECĂTORULUI DE OCOL, adnotat și comentat de d-l președinte *Corneliu Botez*. (1400 pag.).

Prețul 15 lei broșat; 17.50 legat în piele flexibil.

Depozit la *Curierul Judiciar* care servește la cerere orice cărți de drept, contra valoare, mandat postal sau ramburs.

A apărut:

CODUL GENERAL AL JUDECĂTORULUI DE OCOL, adnotat de d-l *Em. Dan*, cuprinzând toate legile date în competența sa.

Prețul 8 lei broșat; 10 lei legat în pânză, 11 în piele flexibilă.

Depozit la *Curierul Judiciar* care servește la cerere orice cărți de drept, contra valoare, mandat postal sau ramburs.

A apărut în editura *Curierului Judiciar* **PROPRIETATEA RURALĂ FAȚĂ DE LEGILE ȘI JURISPRUDENȚA NOASTRĂ**, de d-l *C. Orănescu*, judecătorul Ocol. Tutova

Broșura conține 100 pagini și este imprimată pe hârtie velină. Prețul 2 lei Depozit la *Curierul Judiciar* care servește la cerere orice cărți de drept.

Rugăm stăruitor pe abonații ramași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat postal, direct la administrația ziarului Curierul Judiciar, București, sau să plătească la prezentare numai în mână incasatorilor: I. RIVEANU, pentru provincie și I. ST. TUDOROIU, pentru capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registru cu matcă investite cu ștampilă, CURIERUL JUDICIAR.

AVIS. Toți d-nii abonați cari s'au schimbat adresele fie cu ocazia Sf. George, fie cu ocazia punerii în aplicare a noii legi a judecătorilor de ocoale, sunt rugați să bine voiască ea, printr'o carte poștală, să ne indice noua d-lor adresă, arătându-ne locul de unde s'au mutat, pentru a putea primi regulat ziarul.